№ 91 ՇԱԲԱԹ ՄԱՅԻՍԻ 2

1909

ԵՐԵՍՈՒՆԵՕԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԻԳՈՐ ԸՐՋՐՈՒՆԻ

ՇԱԲԱԹ ՄԱՅԻՍԻ 2 № 91

Տարեկան գինը 10 րուբլի. կէս տարվանը 6 րուբլի.
Առանձին համարները ԱՄԵՆ ՏԵՂ 5 ԿՈՊ.

Թիֆլիսում դրվում են խմբագրութեան մէջ.
Մեր հասցէն՝ Тифлисъ, редакція «Мшакъ»
Базарная уп. д. Тамамшева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».
ՏԵԼԵՖՈՆ № 253.

Ամբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 (բացի կիրակի և տօն օրերից).

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով

Յայտարարութիւնների համար վճարում են իւրաքանչիւր տողատեղին 10 կոպէկ.

ՏԵԼԵՖՈՆ № 253.

Ապրիլի 29-ին, երկարատև և ծանր հիւանդութիւնից հետոյ վախճանվեց

Պետական-խորհրդական

ԳՐԻԳՈՐ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԿԱՐԱԽԱՆԵԱՆՑԸ,

որի մասին խորին վշտով յայտնում են ազգականներին, ծանօթներին և ծառայակից ընկերներին հանգուցեալի կինը՝ Մարիամ Ալէքսանդրեան Կարախանեանցը, և աղջիկը։

Ամբիծքը շաբաթ, մայիսի 2-ին, երեկոյեան ժամը 7-ին։
Յուղարկաւորութիւնը վաղը՝ կիրակի, առաւօտեան ժամը 10-ին, իր բնակարանից (Ելիզաւետինսկայա փող. № 65) դէպի Վանքի ժայռ եկեղեցին։

Ապրիլի 28-ին, երկարատև և ծանր հիւանդութիւնից յետոյ, վախճանվեց

Դատաստանական պալատի դատախազի օգնական

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԻՍԱՀԱԿՕՎԻՉ ՊՕՊՕՎԸ,

որի մասին խորին կսկիծով յայտնում է ազգականներին, ծանօթներին և ծառայակից ընկերներին հանգուցեալի քոյրը՝ Վարվառէ Իսահակօվնա Յովհաննիսեանը իր ամուսնու և որդկերանց հետ։ Աւբիծքը շաբաթ, մայիսի 2-ին, երեկոյեան ժամը 7-ին։ Յուղարկաւորութիւնը կիրակի, մայիսի 3-ին, առաւօտեան ժամը 10 ին իր բնակարանից (Պասկեվիչա փող., № 1, Նահանգ. վարչ. մօտ) դէպի Մողնու ս. Գէորգ եկեղեցին։ Թաղումը Վերայի գերեզմանատունը։

371. 3—2

Ապրիլի 28-ին, երկարատև և ծանր հիւանդութիւնից յետոյ, վախճանվեց

Դատաստանական պալատի դատախազի օգնական

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԻՍԱՀԱԿՕՎԻՉ ՊՕՊՕՎԸ,

որի մասին խորին կսկիծով յայտնում են ազգականներին, ծանօթներին և ծառայակից ընկերներին հանգուցեալի քոյրն՝ Եգօր Իվանովիչ Փուղինեանը և մօրաքոյրը՝ Սառա Իվանօվնա Թումանեանը իր աղջկերանցով։ Աւբիծքը շաբաթ, մայիսի 2-ին, երեկոյեան ժամը 7-ին։ Յուղարկաւորութիւնը կիրակի, մայիսի 3-ին, առաւօտեան ժամը 10-ին իր բնակարանից (Պասկեվիչա փողոց, № 1, Նահանգ. վարչ. մօտ) դէպի Մողնու ս. Գէորգ եկեղեցին։ Թաղումը Վերայի գերեզմանատունը։

372. 3—2

Զորեքշաբթի, մայիսի 10-ին

Նորին Կայսերական Մեծութեան Կովկասեան Փոխարքայի պալատում

ՍՏԱՏՍ-ԴԱՄԱ ԿՈՍՍՈՒԽԻ Ե. Ա. ՎՈՐՕՆՑՕՎԱ-ԴԱՇԿՕՎԱՑԻ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ ԵՎ ԿՈՆՑԵՐՏՈՎ

ՊԱՐԵՐԵԿՈՑԹ ԵՒ ՁՐՕՍԱՆՔ

ՊԱԼԱՏԻ ԱՅԳՈՒՄ

Թիֆլիսում դժբաղդ դէպքերի ժամանակ շուտափոյթ օգնութիւն հասցնելու համար ֆօնդ կազմելու օգտին։

Մուտքի սահմանափակ թիւով կազմված տոմսակների արժէքն է 3 ր.։

Այն անձերը, որոնք սկզբից ձեռք են բերել տոմսակներ և վճարել արժէքը, կարող են ձրիաբար ստանալ նորերը։ Նրանք, որոնք կամենում են այժմ ձեռք բերել, թող բարեհաճեն դիմել պալատ՝ ցերեկվայ ժամը 2-ից մինչև 5 ը, կամ՝ կօմենդանտի վարչութիւնը և կամ թէ Փոխարքայի դիւանատան էկզեկուտօր Շօտնիեվին (Պետրոս Մեծի փող., № 8), առաւօտեան ժամը 10-ից մինչև երեկոյեան ժամը 8-ը։

Այն անձերը, որոնց ուղարկված են տոմսակները, թէ յարմարութեան և թէ մուտքի ժամանակ կանգ չառնելու տեսակէտից՝ խնդրում ենք շատերին վաղօրօք ուղարկել փողը պալատ՝ Վ. Մ. Պուշչինին։

(ա. օ.) (առ.) 365. 6—3

Կիրակի, Արտիստական Ընկերութեան այգում
(Մէքայէլեան փող. Վէտցէլի հիւրանոցի կողքին)
տեղի կունենայ

ՄԱՅԻՍԵԱՆ ՏՕՆ

«ԳԱՐՆԱՆ ԳԱԼՈՒՍՏԸ»

Ցօգուտ Թիֆլիսի Հայուհեաց Բարեգ. Ընկերութեան

Հետեւեալ ծրագրով.

ԺԱՄ

Ժամը 4-ից—6-ը մանկական խաղեր և պտուզուկ։ Ժամը 6-ին ԳԱՐՆԱՆ ԶԱՍՏՈՒՄՈՒՀԻ ՊԵՐՍԵՖՕՆԱՑԻ ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՄՈՒՏՔԸ ԵՐԿԻՐ ԵՒ ԱՅՑԸ ԻՐ ՄՕՐ ԴԵՄԵՏՐԱՑԻՆ։ Զինուորական-երաժշտական երկու խումբ։ Սաղանդարների ամենալաւ խումբը՝ մանկակոյութեամբ յայտնի Թառ-ածող Գրիգոր Բալայեանի, ճիանուր նուագող Սևիկ և երգիչ Մալխազով, կարճ, նետ ու աղեղ, ձիարշաւ, ծաղիկների կռիւ, կօնֆէտի, հանրամատչելի և ասիական բուֆետ։

Ժամը 7-ին մանկական երեկոյթ և պարեր։

Մկիզբը ժամը 4-ին։ Մուտքը՝ մեծերից 30 կ., փոքրերից 20 կ։

(ձ. կ.) առ. 400. 2—1

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱՐԻՔ

(Դրամատիկ. կուրսերի շէնութիւն, Մէխայլովսկի պր. № 91)

Շաբաթ, մայիսի 2-ին, երեկոյեան ժամը 8-ին տեղի կունենայ ԵՐԵԿՈՅԹ հետեւեալ ծրագրով.

1) Երաժշտական - երգեցողական բաժանմունք՝ ժամանակագիրով Ա. Ա. Դուբանաէի, Գանսիօրսկայայի, Հօֆմանի և Տրժէցեցկիի։

2) Դ. Ի. Վիճօգրադով (Ռուսաստանի առևտրութիւն. խարակտեր. XVIII դ.), բէֆէբատ Սարիլիօսիի։

3) Ընդհանուր ժողով՝ կլուբի համար նոր անդամներ ընտրելու։

Մուտքը անդամների համար ձրի է։

Հիւրերը (անդամների երաշխաւորութեամբ) վճարում են 50 կոպ., ուսանողները և ուսանողուհիները—25 կոպ.։

(առ.) 398. 1—1

Կիրակի, մայիսի 3-ին
Թիֆլիսի Ժողովարանի ամարային նախկին այգում
(Մէքայէլեան փողոց)
Ցօգուտ Հալաբարի էջմիածնեցոց ծխ. «Մարիամեան» օր. դպրոցի
կայանալու է
ՄԱՅԻՍԵԱՆ ՁՐՕՍԱՆՔ
ՕՐԱԳԻՐ.—Սիմֆոնական նուագ, մանկական խաղեր, մանկական պարեր, օդապնդների խաղ, էլեքտրական նշանառութիւն, օդապարիկ, կարուսել, բէբուններ, տումբօչկա, կշիռք, տիկնիկ, աւտոմատիկ հաւ, կօնֆէտի, ծաղիկներ, բուֆէտ, զինուորական երաժշտութիւն և սազանդար (Սևիկ խումբը)։
ՊԱՐԵՐ
Ձրօսանքի սկիզբն է ժամը 4-ին։ Մուտքը՝ մեծերի համար 25 կ., փոքրերի և աշակ. համար 15 կ։

(ձ. կ.) ա. 367. 2—1

«ԽԱԹԱԲԱԼԱՅԻ»

№ 18-ը,

որ լոյս է տեսնելու այսօր, մայիսի 2-ին, ամբողջովին նուիրված է սուլթան Աբդիւլ-Համիդին։

առ. 399 1—1

ՀՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՄԱՐԱՆ

Կիրակի, մայիսի 3-ին, Ժողովրդական Տան տեղի կունենայ Ա. Ի. ՄԱՏԻՍԵԱՆԻ Դ. Ա. Ս. Ա. Ի. Ի. Ի. Ն Ը «Ուժեղ մարդիկը գրականութեան և կեանքի մէջ» թեմայով («Բրանա և Սօլնէա» Հ. Իբսէնի)։

Սկիզբը առաւօտ. ժամը 11-ին։

Տեղերի գները 5 և 10 կոպէկ։

Տոմսակները ծախվում են թատրօնի կասայում առաւօտեան ժամը 10-ից մինչև սկիզբ. ժամը 2-ը և 6-ից մինչև 8-ը երեկոյեան։ Նոյն տեղը կարելի է և անդամագրվել ժող. համալս. ընկերութեան, որի տարեկան անդամավճարն է 1 րուբլի։

առ. 401. 1—1

ԹԻՖԼԻՍԻ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Եկող հիւանդների համար ամեն օր, վօկզալնայա 8, տ. Լիֆֆլանճեանցի։

Տելեֆօն 695

Ե. Գ. ՅԼԴՕՐՕՎ ամեն օր, բացի չորեքշաբթի և կիրակի օրերից, 8½-ից մինչև 9½, ներքին հիւանդ.։

Վ. Դ. ԴԱՄԲԱՇԻՉԻ ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, 11—12 ժամը, ներքին և մանկական։

Բ. Ա. ՊՕՊՕՎԵԱՆ երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ 12—1 ժամը, կոկորդի քթի և ականջի։

Գ. Մ. ՄԱԿԱՐԵԱՆ երեք. և ուրբաթ օրերը 12—1 ժ., ներքին։

Ա. Ն. ԴԻԱՍԱՄԻՉԻ ամեն օր, 11½-ից մինչև 12½ ժ., սիֆիլիս և կաշուէ հիւանդութիւններ։

Ն. Մ. ՄԵԼԻՔՕՎ ամեն օր, խիրուրգիական և կանանց հ. 1—2 ժամը։

Ի. Դ. ԴՕՄԱՐԹԷԼԻ ամեն օր, ներքին և նրվիանների, 2—3 ժամը։

Բ. Մ. ՄՈՒՄՋԼՕՎ ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, 2—2½ ժ., աչքի հիւանդ.։

ԵՐԵԿՈՆԵՐԸ

Ա. Գ. ՄԻՐԶՈՅԵԱՆ ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, 6—7 ժ., ներքին և երեխաների։

Ն. Գ. ՉԻՉԻՆԱՉԻ ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, 6—7 ժ., ներքին և երեխաների։

Հիւանդանոցում կատարվում են միկրօսկօպիական, բակտերիօլօգիական և քիմիական հետազօտութիւններ, նոյնպէս ծաղիկի պատուաստում և ծծմայրերի քննութիւն։ Վճար խորհրդի համար 50 կոպէկ։

(օ. մ.) ա. 38. 100—33

ԳՕՆԷ ԱՅԺՄ

Պետական Դուման մօտենում է իր ներկայ նստաշրջանի աւարտմանը, իսկ կովկասեան բարեփոխութիւնների հարցերը դարձեալ մնացին հերթից դուրս և յետաձգվեցին հետեւեալ նստաշրջանների քննութեան համար։

Հողային, վարչական, դատավարական և կրթական խնդիրներն ու ծրագիրները, որոնք աւելի քան հերթական նշանակութիւն ունեն մեր երկրի համար, բոլորովին հանդէս չեկան և նոյնիսկ չը յանձնվեցին մշակութեան համար յանձնաժողովների, որպէսզի Պետական Դուժայի աշնանային նստաշրջանում նրանք իրենց պատրաստ գործերը դրվեին քննութեան սեղանի վրա և արագ ընթացք ստանային։

Այդ չեղաւ։ Բայց չեղաւ և մի ուրիշ բան, որ վերաբերում էր մեր պատասխանատուութիւններին։ Մենք կովկասում ապրողներս, կովկասեան գործողներս, կովկասեան ինտելիգենցիայի ներկայացուցիչներս ոչ միանական հիմնարկութիւնների և ընկերութիւնների մէջ և ոչ գրական օրգանների էջերում լուրջ կերպով չը զբաղվեցինք հերթական դարձած կարևոր խնդիրների ուսումնասիրութեամբ և մշակութեամբ։

Բայց ինչ որ չենք արել մինչև այժմ, պարտաւոր ենք անել այսուհետև և պատրաստ լինել առաջիկայի համար, երբ օրէնսդրական ժողովրդական հիմնարկութիւնը՝ Պետական Դուման կը ձեռնարկի մեր երկրի բարեփոխութիւնների խնդիրների քննութեանը։

Մեր առաջ դեռ երկար ամիսներ կան մինչև ձմեռ, և մենք ժամանակ ունենք թէ նիւթեր ժողովելու, թէ լրացուցիչ հետազօտութիւններ և ուսումնասիրութիւններ անելու, թէ ծրագիրներ մշակելու և թէ պատճառաբանված զեկուցումներ պատրաստելու։

Թող մեր երկրի բարօրութեան նախանձախնդիր անձերը նախաձեռնութիւն վերցնեն իրանց վրա և ձեռնարկեն այդ կարևոր և էական գործին։

Այն նիւթերը, որոնք կարող են ձեռք բերվել գրադարաններում և պահպանման հիմնարկութիւններում, կը ժողովվեն քաղաքներում, իսկ պակաս և թերի մնացած տեղական նիւթերը կը լրացվեն յատուկ ուսումնասիրութիւններով երկրի այս ու այն բնորոշ շրջանում։

Եթէ կովկասեան պատգամաւորները անկարող հանդիսանան օգտվել ժողոված և պատրաստած նիւթերից, կարելի է նրանց տալ Պետական Դումայի միւս պատգամաւորներին, յանձնելով նրանց կովկասեան խնդիրների և կովկասեան բարեկարգութեան ծրագիրների պաշտպանութիւնը։

Դրանէ այս անգամ գործի դիմենք։

Ա. Քալանթար

ՍՈՒԼԹԱՆ ՄՈՒՀԱՄՄԵԴ V-Ը ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Ապրիլի 22-ին, հայ երեւելիներից բաղկացած մի պատգամաւորութիւն՝ Դօլմաբաղչէի պալատում սուլթան Մուհամմէդ V ին ներկայացրեց մի յիշատակագիր Ադանա քաղաքի և նահանգի մէջ կատարված կոտորածների մասին։

Այդ ուղերձում հայ ազգը ադերսում է սահմանադրական միապետին իր միջամտութեամբ և իր ազդեցութեամբ փրկել հայերին ջնջումից։

Սուլթանը ընդունեց պատգամաւորներին և իր խորին ցաւակցութիւնը յայտնելով վտահացրեց նրանց՝ թէ կառավարութիւնը հարկ եղած հրամանները պիտի տայ։

Այս յիշատակագրի մի պատճէնը ներկայացրել են բանակի ընդհանուր հրամանատար Մահմուդ Շէվքէթ-փաշային։

Հայ պատգամաւորները միևնոյն ժամանակ խնդրեցին թագաւորից, որ նա շնորհէ իր բարձր հովանաւորութիւնը մի միջազգային հանգանակութեան ի նպաստ Կիլիկիայի ժբաղդ զոհերի, որոնք մեռնում են սովից։ Նորին մեծութիւնը հաճութեամբ ընդունեց այս առաջարկութիւնը։ («La Turquie»)

—

Կ. Պոլիս, 22 ապրիլի

Ամսոս 20-րդ օրը, խառն պատգամաւորութիւն մը, բաղկացած լուս., բող.ի կաթ. հայերէ, կայսր ներկայացաւ և յիշատակագիր մը մատուցանելով, անոր ուշադրութիւնը հրաւիրեց Ադանայի ու շրջակայքի մէջ տիրող արիւնալի շփոթութեանց վրայ։

21-րդ օրը ուրիշ պատգամաւորութիւն մը, պարզելով անոնց խժդժութիւնները, որոնք տակաւին վերջ գտած չեն, խնդրեց որ կայսրը իր հովանաւորութեանը տակ առնէ կազմուած նպաստի յանձնախումբը մը։

Կայսրը բարի է ու բարեացակամ. ամեն աղաչանք լսելու դիւրապատրաստ է. կը ցաւի, պէտք եղած միջնորդութիւնները կընէ։ Բայց, ինչպէս կերևի, տակաւին ուշ պիտի հանին անհրաժեշտ եղած օրնութիւնները, ու շփոթութիւնները պիտի շարունակուին, մինչև որ Շէվքէթ փաշայի զօրախումբերը հանին կիլիկիոյ այլևայլ կողմերը։

Կառավարութիւնը, առ այժմ իբրև նպաստ Ադանա պիտի հասցնէ 20—30,000 ոսկի։ Մեր նպաստի յանձնախումբը ղրկեց 1000 ոսկի։

Պերայի մէջ խառն ժողովը նիստ ունեցաւ վեհ. կաթողիկոսի նախագահութիւնովը, Ադանայի աղէտքին վրայ խորհրդակցելու համար։ Շահէն

ԹԻՒՐԲԻԱՑԻ ՇՈՒՐՋԸ

Կ. Պոլիս, 30 ապրիլի

Պատգամաւորների պալատն ընդունեց կառավարութեան առաջարկութիւնը՝ ուղարկել Ադանա մի գերագոյն քննիչ յանձնաժողով, որի կազմի մէջ մտնեն երկու պետական հայ և թիւրք պատգամաւորներ։

Սուլթանի սահմանադրութեանը երդւելու հանդէսը յետաձգվեց, ինչպէս լսվում է, մինչև շաբաթ օրը։

Այսօր սուլթանը դիտեց հին ապարանքը և գանձարանը։ (Հ. Գ.)

—

Բեռլին, 30 ապրիլի

«Կեօլն. Ցայտ.»-ին հաղորդում են Սալոնիկից, որ զինուորական կլուբի տեղական կոմիտէոր հեռագիր ստացաւ Էրզրումի երիտասարդ-թիւրք օֆիցէրներից, որ զօրքը հրաժարվում է հնազանդվել իրանց, պահանջում է պահել շարիաթը և ապառնում է ընդհանուր կոտորած առաջ բերել։ Օֆիցէրները խնդրում են Մահմուդ-Շէվքէթ-փաշային ուղարկել այնպիսի մարդիկ, որ կարող լինին հանգստացնել զօրքին և ժողովրդին։ Իրանք օֆիցէրները թագնվում են տներում և չեն վտահանում երևալ։ (Հ. Գ.)

—

Կ. Պոլիս, 30 ապրիլի

«Սաբահ» թերթի թղթակցի հետ խօսակցելիս զինեբալիսսիմուս Մահմուդ-Շէֆքէթ- փաշան յայտնեց, որ Անատօլիայում այժմ ամեն ինչ հանգիստ է և քրիստոնեաների կոտորած անհնարին է որ սկսվի։

Պաշարողական դրութիւնը շարունակվում է։

«Օսմանիշէյը-Լէյդի» ասելով՝ Թէհրանի թիւրքաց դեսպանը պահանջում է զօրքեր ուղարկել դեսպանատների պաշտպանութեան համար։ (Հ. Գ.)

—

Վիէննայից «R. Bեդ.»-ին հեռագրում են. «Ռ. Դուռը հաղորդել է բոլոր խոշոր բանկիրներին նախկին սուլթանի կարողութիւնը յաբքունիս գրաւելու մասին։ Այդ գումարից—ոմանց ասելով 250 միլիոն, ամանց՝ 16½ միլ.—կը լրացվեն մակեդոնական զօրքի արշաւանքի ծախսը, Ադանայում վնասված հայերին կը տրվի նպաստ և կը կառուցվին նոր պատերազմական նաւեր։ Ժընեվի հայ յեղափոխական կոմիտէն բողոքում է, որ Ադանայում կոտորածի պատասխանատուութիւնը ընկնում է յեղափոխականների վրա։ Դրութիւնը Հայաստանում դեռ մնում է անալի»։

—

Կ. Պոլիս, 30 ապրիլի

Մինիստրը (?) խօսակցութիւն ունեցաւ տիեզերական պատրիարքի հետ պատրիարքարանի մենաշնորհների վերաբերեալ ծագած տարաձայնութիւնների առիթով և խոստացաւ ամեն բան կանոնաւորել։ Այս խօսակցութեան հետեւանք, ասում են, կը լինի այն, որ յոյները կը հաշվեն երիտասարդ-թիւրքերի հետ։ (Հ. Գ.)

—

Ալէքսանդրեատ, 30 ապրիլի

«Համբուրգ» յածանուսը պատուէր ստացաւ մտնել Բէյրութ, կայֆու և Եաֆֆա։ (Հ. Գ.)

—

Կ. Պոլիս, 30 ապրիլի

Պատգամաւորների պալատում քննվում է թիւրք-բոլգարական արձանագրութիւնը։ (Հ. Գ.)

—

Կ. Պոլիս, 30 ապրիլի

Պատգամաւորների պալատի դռնփակ նիստում ներկայ էին մեծ վէզիրը, արտաքին գործերի, ֆինանսների, առևտրի և զինուրական մինիստրները, պետական խորհրդի նախա-

ՊԱՏԱՐԱԳԱՐԱՆ

ՀՈՒՆՈՒԻՍ ՊԱՏԳԱՄ

Կիրակի, 9 մարտի/22 փետրվարի ժամը 8

Թեմատարածություն և ուսումնական մաս

Ներկայացվելիք զեկուցումների մասին

Ներկայացվելիք զեկուցումների մասին

Ներկայացվելիք զեկուցումների մասին

«Լսող է շրջում, որ Մոլոտովն (Ֆիա-
նսոն փոխարինի Լավալին) ինչ-որ
հետաքրքրական բան է պատրաստում
Ռեյնոյի հետ իր նոր հանդիպման
ժամանակ։ Ասում են, թե Լավալը
հրաժարվում է ընդունել Ռեյնոյի
առաջարկած նախարարական պորտ-
ֆելը, որովհետև նա չի ցանկանում
ստանձնել պատասխանատվություն
այն ծանր պայմանների համար, որ
պարտադրել է Գերմանիան Ֆրան-
սիային։ Ռեյնոն, ընդհակառակը,
պնդում է, որ Լավալը պետք է ստան-
ձնի նախարարական պորտֆելը, որ-
պեսզի նա կարողանա ավելի ազատ
գործել։ Ռեյնոն հավատացնում է
Լավալին, որ ինքը (Ռեյնոն) կլինի
նրա ձախ թևը, իսկ Մանդելը՝ աջ
թևը։ Ռեյնոն և Մանդելը կազմում
են Ազգային ժողովի մեծամասնու-
թյունը։ Ռեյնոն հավատացնում է
Լավալին, որ Մանդելը և ինքը կա-
րող են ապահովել նրա ընտրվելը
Ազգային ժողովի նախագահ։ Ռեյ-
նոն հավատացնում է Լավալին, որ
Մանդելը և ինքը կարող են ապա-
հովել նրա ընտրվելը Ազգային ժո-
ղովի նախագահ։ Ռեյնոն հավատա-
ցնում է Լավալին, որ Մանդելը և
ինքը կարող են ապահովել նրա
ընտրվելը Ազգային ժողովի նախա-
գահ։ Ռեյնոն հավատացնում է Լա-
վալին, որ Մանդելը և ինքը կարող
են ապահովել նրա ընտրվելը Ազ-
գային ժողովի նախագահ։ Ռեյնոն
հավատացնում է Լավալին, որ Ման-
դելը և ինքը կարող են ապահովել
նրա ընտրվելը Ազգային ժողովի
նախագահ։ Ռեյնոն հավատացնում
է Լավալին, որ Մանդելը և ինքը
կարող են ապահովել նրա ընտրվե-
լը Ազգային ժողովի նախագահ։
Ռեյնոն հավատացնում է Լավալին,
որ Մանդելը և ինքը կարող են ա-
պահովել նրա ընտրվելը Ազգային
ժողովի նախագահ։ Ռեյնոն հավա-
տացնում է Լավալին, որ Մանդելը
և

ֆուրտեր Ցայտունգի» թղթակիցը աշխարհից կտրված, մեկուսացած արքայազնների կեանքից։

Անցեալ յուլիսին, երբ վերահաստատվեց սահմանադրութիւնը, ի պատիւ սրան սերասկերլիքի բակում սարքվեց զինուրական ոտնախմբութիւն։ Այստեղ կար արքայազնների համար մի օթեակ։ Շնորհիւ սահմանադրութեան՝ արքայազնները առաջին անգամ միջոց էին սացել թողնել իրանց ոսկեպատ վանդակները և շրջել որպէս ազատ մարդիկ։ Օթեակում հաւաքվող արքայազնները իրար հանդիպեցին որպէս օտարներ հանդիսատեսները. լսված ուշադրութեամբ դիտում էին իրար, տալով իրանց և հայրերի անունները։ Այստեղ իրար ներկայանում էին անգամ հարազատ եղբայրները. նրանք իրար ձեռքը պինդ սեղմում էին, և մի քանիսի աչքերում երեւում էին արտասուքի կաթիլները...

Բոլորովին հաւատաիբրէն կարելի է ասել, որ Րէշադը ոչ արտաքինով, ոչ էլ ընոյթով նման չէ Համիդին։ Աբդիւլ-Համիդի մայրը Թիւրքացած հայուհի էր (մինչև սուլթանուհի դառնալը սա պար եկող կին էր Աբդիւլ-Մէջիդի քոյր Էսմա-սուլթանէի մօտ), Րէշադի մայրը չերքէզուհի է. Րէշադը բարձրահասակ է և շիկահեր. վերջին տարիներս նա ունեցել է կաթուած (պարալիչ), որից սակայն կազդուրվել է։ Այն լուրերը, իբր թէ նա բանտարկութեան միջոցին արբեցող է դարձել, ըստ երևոյթին անհիմն են։ Անկասկած է, որ նա չի սաացել լուրջ կրթութիւն։ Հակառակ աբսարը խալիֆներին, օսմաննները առհասարակ լուսաւորութեան գնահատողներ չեն։ Մի սեծ շարք սուլթանների թուում (38 հոգի) միայն Մելիմը և Միւէյդան Փառահեղը ցոյց տուին մտաւորական ինտերեսներ։ Ասում են սակայն, որ Րէշադը ճաշակից զուրկ չէ և անգամ ոտանաւորներ է գրում։ Պարզ է, որ կանոքից և գործից կտրված լինելով նա տեղեակ անձնաւորութիւն լինել չէ կարող։ Նրա պալատը ոտնող ճանապարհը մարդ չէը կոխում և երբ նրան թոյլատրվում էը հազուագիւտ դէպքերում տնից դուրս գալ, նա շրջապատված էը լինում լրտեսների վոհմակով։ Սևը եկել էը տարել նրան, ով գլուխ տար արքայազնին պատահելիս։ Նա խոյն ձեռքակալվում էը, ապա խիստ հարցմունքի ենթարկվում։ Երիտասարդ թիւրքերի ընտրութիւնը ընկաւ Րէշադի վրա, որովհետև, որքան այղպիսի հանգամանքներում կարելի է մարդուն ճանաչել, նա ի ծնէ բարեհոգի է և շատ անգամ յայտնել է իր համակրանքը սահմանադրական կարգերին, որ առաջացել է, ինչպէս շատերի մէջ, Աբդիւլ-Համիդի բռնակալ կառավարութեան չնորհիւ։ Մահմմէդ V-ը, ասում են, խոսում է ֆրանսերէն, անգլիերէն, հասկանում է ռուսերէն և գերմաներէն։ Նա ունի չորս զաւակ, երեք տղայ և մէկ աղջիկ. մեծ որդին՝ Զիա-Էդդինը 32 տարեկան է։

Մահմմէդ V-ի թագաժառանգն է Եուսուֆ-Իզզէդդինը, Աբդիւլ-Ազիզի որդին։ Լուրերին նայած՝ սա Րէշադից ջոկ անձնաւորութիւն է։ Նա շատ խիստ բնաւորութիւն ունէ, բայց մտաւորապէս աւելի է օժտված։ Ինքնաշխատութեամբ նա բաւական զարգացել է և ձեռք է բերել մեծ պաշար ռազմական գիտութիւնների։ Նրա ամբողջ մտածողութեան առարկան զօրքն է և միշտ կրում է զինուորական հագուստ. Րէշադը միշտ հագնված էը ցիվիլ կերպով։ Զօրքի մէջ Եուսուֆ-Իզզէդդինի անունը բաւական ժողովրդական է։ Պ. Զ.

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ՀԵՌԱԳ. ԴՈՐՇ.

30 ապրիլի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Ծօլերան շարունակվում է։ Թագաւոր կայսրին բագդ ունեցաւ ներկայանալ և յանձնել իր հաւատարմագրերը Զիլիի նոր դեսպան Մատաչնը։ Շվէդական դեսպան գեներալ Բրինդտարէմը ընդունվեց կայսրից մասնաւոր ունկնդրութեան։

ՄՕՍԿՎԱ։ Դատաստանական պալատը ազգային-գեաօկրատական կուսակցութեան Մոսկվայի շրջանային կազմակերպութեան անդամներից 18-ին դատապարտեց աքսորի, *15-ին՝ բանտարկութեան, երեքին արդարացրից։*

ՆՕՎՕԶԵՐԿԱՍԿ։ Անձնասպանութիւն գործեց հաշտարար դատաւոր ի. գ. խ. Դուտկինը։

ԵԿԱՏԵՐԻՆՕՍԼԱՒ։ Հրդեհի ճարակ դարձաւ ցիրկ-թատրոնի շինութիւնը։

ՎԱՐՇԱՎԱ։ Պետերբուրգ մեկնեց երկրի կառավարիչ գ.-լ. Սկալօնը։

ՎԻԵՆՆԱ։ Եկաւ Ֆրանց-Յովսէփը։

ՊԱՐԻԶ։ «Թանը» և «Ժուրնալ-դէ-Դէբան» մեծ գոնուակութեամբ քննադատում են Սուլթանի անունով արված կայսերական բանկրիպտը։

ԳԻՆՈՒԱ։ Վախճանվեց ռուսաց ընդհ.-հիւպատոս Գանզէնը։

ԲԵՐԼԻՆ։ Րէյխստագը առաջին և երկրորդ ընթերցումով ընդունեց վերաքննված Բերնի կօնվէնցիան։

ԻՆՍԲՐՈՒԿ։ Երէկ գիշերով զգացվեց բաւական ուժեղ երկրաշարժ. Ինսօ գետի հովտի վերին մասում, որին հետևից սաորերկրեայ գոռոց։

ՄԻԻՆԻՏԷ։ Հանդիսաւորութեամբ տօնվեց նկարչութեան ճեմարանի գոյութեան հարիւրամեակը։ Ճեմարանին չնորհվեցին բարձր պղծոցի իրաւունքներ. մի շարք պրոֆեսօրների չնորհվեցին պարգևներ։

Խմբագիր՝ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ՔԱԼԱՆԹԱՐ
Հրատարակիչները՝ Ա. ՔԱԼԱՆԹԱՐ
Ե. ՏԷՐ-ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ
Հ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ
ՔԻՉԿԱՊՉԵ Բ. ՆԱՀԱՊԱՐԴԵԱՆԻ
Հիմնված 1880 թ.
(Կուկիա, Վօրօնցօվի արձանի հանդէպ)
Ամեն օր, բացի կիրակի օրերից
ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ՝
Բ. Ա. ՆԱՀԱՊԱՐԴԵԱՆ—11—12 ժ. վիրաբուժութեան և վէներական (սիֆիլիս) հ.։
Կ. Մ. ՉԻԿՕՎԱՆԻ—9½—10 ժ. աչքի, ներքին և նեարդային։
Զ. Ի. ԲԱՐԱՆԱՄԵԱՆ—10—11 ժ. մանկաբարձութեան, կանանց և երեխայոց հ.։
Ն. Տ. ՄՈՒՀԻՆ—10—12 ժ. ականջի, կոկորդի և քթի հիւ.։
Մ. Կ. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ—11—12 ժ. մորթու, վէներակ., վիրաբուժութեան և միզասեռ.
Ա. Մ. ՓՈՒՂԻՆՕՎ—12—1 ժ. ներքին և երեխայոց հիւ. և ծաղկահատ.։
Օ. Վ. ԳԵՑԵՎՍԿԱՅԱ-ԷՆԳԵԼ—12—1 ժ. մանկաբարձ., կանանց և երեխայոց հ.
Ա. Պ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ—1—1½ ժ. ներքին և երեխայոց հիւ.։
ԿԻՆ-ԲԺԻՇԿ Ա. Մ. ՏՈՒՐԲՕՎԻՉ—1½—2 ժ. մանկաբարձութեան։
ԵՐԵԿՈՆԵՐԸ՝
Օ. Վ. ԳԵՑԵՎՍԿԱՅԱ-ԷՆԳԵԼ—6—6½ ժ. մանկաբարձ., կանանց և երեխայոց հ.։
Ի. Ֆ. ՄԱՐՑԻՇԵՎՍԿԻ—6—7 ժ. ներքին և երեխայոց հիւ. և ծաղկահատ.։
Վճարը 50 կ. Զբաւորները ձրի։ Հատախօրդի (կօնսիլիում) և օպերացիայի համար առանձին։
Հիւանդանոցի վերատեսուչ՝
Բժշկապետ Ի. Նաւասարդեան

ԲԺԻՇԿ
Ա. Ս. ԱՄԻՐԽԱՆԵԱՆ
Ներքին հիւանդութիւններ
Ընդունելութիւն ամեն օր { 11—12 ժ. առաւ. / 5—6 ժ. երեկ.
Վելիմիրնօվսկայա փող., № 10.
(օ. մ.) 100—79

ԲԺԻՇԿ
Ա. Մ խ ի թ ա ր ե ա ն ց
Սիֆիլիս, վէներական, մրզատոական եւ մորթու ցաւեր
Ընդունելութիւն ամեն օր { 12—2 ժ. կեր. / 5—7 ժ. երեկ.
Սօլօլակ, Բէհրութեան փողոց № 33.
(օ. մ.) 100—74

ԲԺԻՇԿ
Ա. ԽԱՆԴԱՄԻՐԵԱՆ
Վերադառնալով վերսկսել է հիւանդների ընդունելութիւնը։
Ներքին և ջղային հիւանդութիւններ։
Ամանձնապէս՝ սրտի և թոքերի։
Ընդունելութիւնը՝ { առաւօտեան ժ. 10—12-ը. / երեկոյեան ժ. 5—6-ը.
Սօլօլակսկայա փող., № 6, տ. Միրզոյէվի։
(օ. մ.) 344. 100—59

Սրանով յայտնում եմ ի գիտութիւն յարգելի
ՀԱՅՏՎԱՃԱՌՆԵՐԻՑ
ar Usտաւroպօլ fաղաfում բացել եմ հացավաճառատուն։
Գլխաւոր նպատակս է ժատակարարել Ընդրկովկասեան քաղաքներին ամեն տեսակ հացահատիկ և ալիւր թէ տեղից և թէ շրջակայ կայարաններից։
Ալիւրը պատրաստում եմ սեփական ընտիր ցորենից՝ հետեւեալ տեսակների—«վերապչատկա», «սէկանկա» և «բազմօլ»։
Հետաքրքրվողներին խնդրում եմ նմուշները՝ միաժամանակ նշանակելով և գները։ Գների զգալի փոփոխութեան ժամանակ կլիենտներին յայտնվում է հեռագրով։
Ինդրում եմ ի նկատի ունենալ, որ ամեն մի ապրանք ես գնում եմ առաջին ձեռքից այնպէս որ այդ հանգամանքը հնարաւորութիւն է տալիս ինձ վաճառել ուրիշներին ամենանօրմալ գներով։
Ցաւով եմ, որ յարգելի վաճառականները անուշադիր չեն թողնի իմ ֆիրման։
Պատուէրները կը կատարվեն կարելոյն չափ շտապով, ամենայն ճշտութեամբ և բարեխղճօրէն։
Թղթակցութիւնները հայերէն և ռուսերէն լեզուներով։
Յարգանքով՝ Մ. Յ. ՖԱԼԱԿՅԱՆ
Հասցէ՝ { Նամակի համար. Ставрополь-губ., М. А. Фалакянцу, почт. ящ. № 48. / Հեռագրի համար. Ставрополь.-губ., Фалакянцу.
(2.) 50—36

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ
1909 թ. մայիսի 3-ին, կիրակի, գերեկվայ ժամը 11-ին, ս. Գէորգ Քամոյեան նորակառոյց եկեղեցում կայանալու է ծխական ընդհանուր ժողով։
Օ Ր Ա Կ Ա Ր Գ
1. Նախորդ հոգաբարձութեան 1908 թ. գործունէութեան տեղեկագիրը, հաշիւների քննութիւնը և վերաստուգիչ յանձնաժողովի զեկուցումը։
2. Քննութիւն 1909 թ. նախահաշւի և նոր հոգաբարձութեան տեղեկագրի։
3. Ծխական տուրքի կազմակերպութիւնը։
4. Եկեղեցու կալուածքի շահագործման խնդիրը։
5. Մի քայլ սարկաւագ Տէր-Յարութիւնեանին քահանայ ձեռնադրելու խնդիրը՝ հաժաձայն 32 ծխականների յայտարարութեան։
6. Երեցփոխի և վերաստուգիչ յանձնաժողովի երեք անդամների ընտրութիւնը։
Աչքի առաջ ունենալով խնդիրների կարևորութիւնը, հոգաբարձութիւնը խնդրում է յարգոյ ծխականներին անպատճառ ներկայ լինել ժողովին և ուշի չը տալ ժողովը յետաձգելուն։
(2. կ.) 369. 2—1

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԸ
Յայտարարում է, որ պատրաստական դասարանի միջին և բարձր բաժանմունքը մտնելու համար ընդունելութեան քննութիւնները, նոյնպէս և I և II դասարանների համար՝ նշանակված են մայիսի 22-ին, 23-ին և 26-ին։ Խնդիրները՝ դպրոցի գրասենեակում լի օրերը՝ առաւօտեան ժամը 9—1-ը ցերեկվայ։ Պատրաստական դասարանի առորին բաժանմունքը մտնելու համար ընդունվում են 7—9 տարիքը ունեցող երեխաներ առանց քննութեան։ Քննութիւնների սկիզբն է առաւօտեան ժամը 8 և կէսին։
(ա. օ.) 396. 3—1

ԹԻՖԼԻՍԻՆԱՀԱՆԳՈՒՄ
Բօրչալուի գաւառում ծախում եմ ամառանոցային կալուածք, 1830 դեսեատին, որը ներկայանում է անտառ-արդիւնաբերողների համար խոշոր պահանջ. մեծ կաղնի ծառեր, հաճարենի, հացենի, թղկենի, տանձենի հայկ հայկն։ Նոյն գաւառում, նոյնպէս և Դուշէթի և Գօրու գաւառներում ծախում եմ միանգամայն էժան, ամենի համար խոշոր նշանակութիւն ունեցող մի քանի կալուածքներ, որոնք պատկանում են մի կալուածատիրոջ։ Հետաքրքրվող անձերը թող ռուսերէն դիմեն մանրամասն տեղեկութիւնների համար՝ С.-Петербургъ, Невскій, 140, А. Г. Муръ.
(П. 60286) 306. 10—9

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ՀԱՅՈՑ ՀՈԳԵՒՈՐ ԴՊՐՈՑԻ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆԸ
սրանով յայտարարում է, որ էքստերնների քննութիւնները սկսվում ենթայիսի 5-ից և շարունակվելու են մինչև մայիսի 20-ը։ VI դասարանի համար էքստերն քննվողները չեն ստանալու ատարաժան վկայագիր, այլ վկայական, որովհետև այսուհետև դպրոցում վերջին դասարանը VII-ն է։ Էքստերն քննվողները խնդրի հետ պէտք է ներկայացնեն իրանց մետրիկական վկայականը և լուսանկար պատկերը։

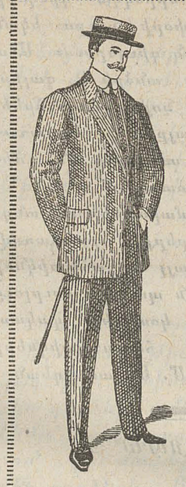

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ

Մեզ աջողվել է ստանալ Ժընեվի մեծագոյն գործարաններից մինի ներկայացուցչութիւնը, որ, ինչպէս բոլորին յայտնի է, ամենալաւ ժամացոյցներն է պատրաստում միմիայն Ժընեվում։ Գործարանը ցանկալով իր ժամացոյցները ժամչելի անել ամենքին, նշանակել է էժան գին՝ միմիայն 4 ր. 25 կ.։ Իսկ 2-ը 8 ր.։ Նոյնպիսի կինոյ ժ.—5 ր. 25 կ.։ Ժամացոյցներն ունեն փանտազ արծաթազօծ ժամասախատակ, բանում է քարով, լարումը 40 ժամը մէկ։ Ինքը ստափակ է։ հետաքրքիրը արծաթէ բուրլու չափ, ֆրանս. իսկ. նոր ոսկուց, երբեք չէ կորցնում սկզբնական տեսքը՝ նորաձև «ծաղիկ» զարդերով պատած (տես. նկ.)։ «Մ ա ց ե խ ա» ժամացոյցը աչքի է ընկնում ճիշդ բանելովը և գեղար. զարդերի յատուկ գեղով։ Ուղարկվում է ըօպէ ստ ըօպէ ճշտած, (Մերիր 75 կ.)։ Նոր ոսկուց շղթայ՝ բրելօկներով 75 կ. և 1 ր. 50 կ.։ Լաւագոյն տեսակի՝ 2 ր. 50 կ. և 3 ր. 50 կ.։ Հասցէն՝ Т-во «Аккуратность», Варшава, 23.
(23, մ. 2, 9) (В. 26269) 333. 3—2

Ապրիլի 20-ից մինչև յունիսի 15-ը

Յուպիս ամսում վերաքորոգութիւն կատարելու պատճառով, տղամարդկանց, կանանց եւ երեխաների պատրաստի հագուստեղէնի

„ԷԿՍԵԼԱՆՍ“

(Գոլովինսկի պր. տ. Մանթաշեանի)

խանութը փակ կը լինի ամբողջ յուլիս ամսվայ ընթացքում։

Այդ պատճառով մենք որոշել ենք ապրիլի 20-ից մինչև յունիսի 15-ը նշանակել խանութում գտնված բոլոր ապրանքի համար

ՄԵԾ ԷԺԱՆ ՎԱՃԱՌՔ

Ցանկանալով բոլոր ապրանքը վաճառել մինչև վերանորոգութիւնը գները նշանակված են ֆաբրիկային գներից էժան։ Գների առատապատկան էժանութեան համար պ. պ. գնողներին խնդրում ենք անձամբ ատուգել։

ՎԱՃԱՌՔԸ ԱՌԱՆՑ ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

Ապրիլի 20-ից մինչև յունիսի 15-ը

(19, 24, 28, մայ. 2, 5) 328. 5—4

Ապրիլի 20-ից մինչև յունիսի 15-ը

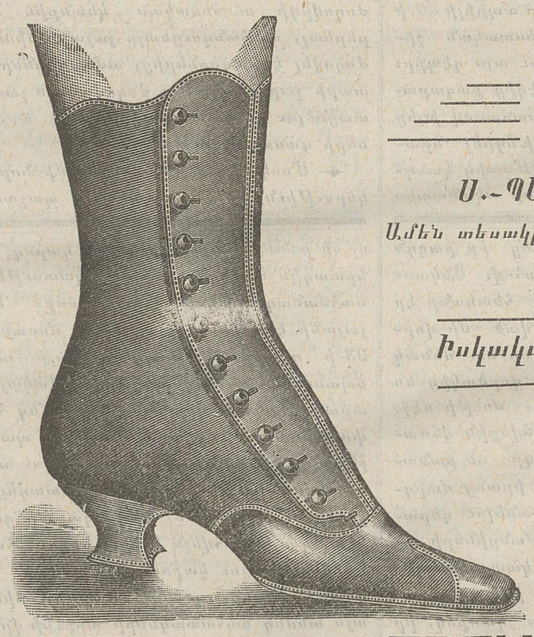

ԲԱՐՁՐ ՏԵՍԱԿԻ
ԿՕՇԿԵՂԷՆ
Ս.-ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ՄԵԽԱՆԻԿ. ԱՐԴԻՒՆԱԲ. ԸՆԿ.
Ամեն տեսակի մօգայլին ձևերի. գտնվում է բոլոր յայտնի խանութներում։
ФАБРИЧНОЕ КЛЕЙМО
Իսկականը միայն այս դրոշմով
С.ПЕТЕРБУРГЪ.
ՌՈՒՍ-ԱՄԵՐԻԿԱԿԱՆ ՐԷՋԻՆ. ՄԱՆՈՒՖԱԿՏՈՒՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„ТРЕУГОЛЬНИКЪ“
Ը Ն Ո Ւ Ն Ո Վ
Թիֆլիսի բաժանմունքը գտնվում է ԵՐԵՒԱՆԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄ
ԱՅԴՏԵՂ ԿԱՅ ՊԱՀԵՍՏ **ԿԱԶՈՒԼԻՆԻ** *Ռուսական և արտասահմանեան արդիւնաբերութեան*
ԿՐԿՆԱԿՕԶԻԿՆԵՐԻ ՌՈՒՍ-ԱՄԵՐԻԿԱԿԱՆ ՐԷՋԻՆԻ ՄԱՆՈՒՖԱԿՏՈՒՐԱՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Կրեմ եւ Ասրեատուրա կօշկեղէնի համար
Ս.-ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ՄԵԽ. ԱՐԴԻՒՆԱԲ. ԸՆԿԵՐ.
(2.) 182. 0—10